

Izazovi energetske političnosti

BORBA ZA OKOLIŠ

IZAŠLA JE NA ULICE

prof. dr. sc.
Igor Dekanić
dipl. ing.

Manje od četiri godine prošlo je od Pariškog sporazuma iz jeseni 2015. do prvog globalnog uličnog prosvjeda mladih protiv klimatskih promjena. Što se dogodilo?

Iskusni znalci društvenih odnosa vjerojatno su samo čekali kada će borba protiv klimatskih promjena i politika niskougljične energetske promjene iz sfere kompleksnog tehnološkog, ekonomskog i fiskalnog izazova budućnosti steći i prvorazredni legitimitet političkog izazova u obliku uličnih prosvjeda. Međutim, ti 'iskusni' analitičari to nisu baš glasno nagovijestali, sve od Pariškog sporazuma iz 2015. do sredine ožujka ove godine i prvih globalnih prosvjeda 15. ožujka. Poslije Pariškog sporazuma i 'dugog marša' njegove provedbe kroz institucije međunarodnog političkog sustava te mnogih knjiga, studija i dokumentarnih filmova o novoj energetici, trebalo je ipak nekoliko godina da taj izazov proдре na ulice i trгоve svjetskih gradova. Trebala su i dva poticaja iz društvene sfere izvan tehnoloških i ekonomskih krugova energetske politike. Trebala je cijela priča o klimatskim promjenama postati egzistencijalno pitanje najmlađe generacije koja je tek ušla u svijet obrazovanja, a time i u svijet odraslih. I trebalo je nekoliko godina djelovanja 'nevidljive ruke' tržišta i cijena, koja je razmjerno jeftinim fosilnim izvorima energije zakomplicirala i u osnovi produljila naizgled samorazumljive i logične energetske politike niskougljične promjene.

MLADI ŽELE PLANET NA KOJEMU MOGU ŽIVJETI

Spomenuti generacijski preskok također ima svoju povijest, pretpovijest i nekoliko

mjeseci svojevrsne inkubacije te socijalne i marketinško-promidžbene pretpostavke, o kojima će slika postati jasnija vjerojatno tek u budućnosti. Naime, sve je počelo 20. kolovoza 2018., početkom školske godine u Stockholmu u Švedskoj. Djevojčica po imenu Greta Thunberg započela je tada svoj prosvjed, stojeći svakog dana za vrijeme nastave pred zgradom švedskog parlamenta (Riksdaga) u predizbornom razdoblju (izbori su održani 9. rujna 2018. godine). Inače, radi se srednjoškolci koja je kćer poznate švedske pjevačice Malene Ernman i glumca Svante Thunberga i unuka švedskog glumca i kazališnog ravnatelja Olofa Thunberga. Uz to, njezin predak po očevoj liniji bio je Svante Arrhenius, švedski fizičar s početka 20. stoljeća, osnivač znanstvene discipline fizikalne kemije, laureat Nobelove nagrade za kemiju 1903. i direktor Nobelovog instituta 1905. - 1927. godine, po kojemu se i danas naziva jedan od poznatih kemijskih laboratorija, odnosno praktikuma na Sveučilištu u Stockholmu (Arrheniuslaboratoriet). [1,2]

Ostalo je ubrzo postalo poznato, od Gretinih govora pred Riksdagom i Europskim parlamentom u Bruxellesu te odlaska s obitelji električnim automobilom u London i govora u britanskom parlamentu. Greta je potom pozvana i govorila je na skupu COP 24 u Katowicama u Poljskoj, uslijedile su brojne nagrade i priznanja, a osobito je odjeknuo govor na međunarodnom skupu u Davosu u Švicarskoj u siječnju 2019. godine, kada je rekla: "U

**CIJELI ČLANAK
PROČITAJTE U TISKANOM
IZDANJU ČASOPISA**